

dala zvestoba, bi-li se dal človeški rod ohraniti in bi-li se mogla ideja pravičnosti vresničiti, ko bi nehala pobožnost do Boga.« »Vera je prva ter najvažnejša reč, brez katere ne more biti država«, uči filozof starih filozofov, velemodri Aristotelj (Polit. VII. 8). In občeznani francoski učenjak Montesquieu pripazuje strmeč: »Čudna prikazen! Krščanska vera, kateri je predmet le sreča prihodnjega življenja, utemljuje že tudi srečo sedanjega življenja« (Esprit des lois. XYIV. 2). Resničen je pač tudi izrek slavnoznanega predsednika severoamerikanskih združenih držav, vrlega Washingtona: »Vera je najpotrebnejša podpora javnega blagostanja. Ta ni mož domovine, ki izpodkopava ta močni steber človeške družbe«. Ko je nam vsem dobro znani duhovnik Don Bosco napravil neki dan majniški izlet s kaznjenci, katerih je bilo dve sto, brez vojaške straže in podpore, oprt samo na versko spoštovanje, katero so gojili kaznjenci do služabnika božjega, in ko jih je na večer vse srečno pripeljal na dom, začudil se je ministerski predsednik temu dogodku tako, da je dejal: »Vi duhovniki večnega Boga imate moč, ki je večja od vsake druge sile, ki je imamo mi. Vi premorete vladati srca, tega pa mi ne zmoremo«. (Kathol. Mission. 1888. Str. 118.) (Dalje prih.)

Razstava cerkvene obleke.

V nedeljo, dne 2. oktobra otvorili so premil. knezsko Mihael v navzočnosti stolnega kapitola, častite duhovščine in mnogobrojne odlične gospode letošnjo razstavo cerkvene obleke, katero vsako leto prireja družba vednega češčenja. V imenu odbora družbe, kateri je bil polnoštevilno zbran, nagovorili so načelnik preč. gosp. kanonik L. Herg v primernem govoru premil. kneza in škofa in jih prosili, naj otvorijo razstavo. Nato so premil. knez in škof v prelepem govoru naglašali dvojni namen družbe, ki je moliti in delati. Moliti — preimeniten namen. Pij IX. so rekli: Dajte mi armado molivcev in bom premagal svet. Lepo krdelo molivcev ima tudi ta družba. Ni manje važen tudi drugi namen — delati. Ko je angel Gospodov vodil preroka Ezehiela v temeljnu, pokazal mu je tudi (pogl. 42) zakladnice, v katerih so bila ohranjena oblačila duhovna. Zakladnico, imenitnejšo zakladnico so imenovali tudi to razstavo. V njej ohranjena je obleka duhovna nove zaveze, v njej ohranjeni so mili darovi družbe. Potem otvorili so razstavo in vsem pričujočim podelili višje pastiroški blagoslov. Z vidnim veseljem in zadovoljnostjo ogledali so na to bogato razstavo, katera obsega te-le predmete:

27 kazul, 14 alb, 16 roketov, 5 vela, 1 plašček za ciborij, 2 plaščeka za spoved, 9 stol, 1 pluvijal, 110 purifikatorij, 84 lavabo prtičev, 28 korporalij, 36 malih korporalij, 72 humeralij, 12 pasnikov, 1 mešne bukve, 6 altarnih pultov, 16 roketov za strežnike in mežnarje, 24 suknjic za strežnike, 8 altarnih blazinic, 2 črni suknji za mežnarje, 1 zvonski trak, 2 posodici za sv. olje.

Razstava je bila potem odprta občinstvu 3. in 4. oktobra v spodnji dvorani bogoslovnice (stare gimnazije).

Novih udov je bilo vpisanih to leto 448, je toraj vseh skupej 8624. Opominjajo se s tem tudi gospodje, naj vsako leto nove ude v Maribor naznanijo, sicer niso deležni odpustkov; starih pa ni treba naznanjati.

Prošnjikov bilo je letos 45. Vodstvo družbino tudi prosi, da se zgodaj naznani, česar katera cerkev potrebuje, da se more o pravem času oskrbeti.

Koncem naj se hvaležno še spominjamo podpor-nikov in dobrotnikov, med katere spadajo: grofinja Nugent, ki je podarila kazulo, albo in plašček za ciborij, profesor vitez Britto, ki je kazule srednji del sam vezel

(delal je 2 leti); mnogo gospa in gospodičin vezlo je brezplačno. Dobrotnica v Mariboru poklonila je družbi 200 fl. in po dr. Žagarju prejela je družba 100 fl.

Gospodarske stvari.

Nekaj o kolero.

Ker je prišla kolera že tudi v našo državo n. pr. v Podgorzo, v Pešto, zato imamo tem bolj skrbeti, da se ne pritepe kje v naše kraje in ne bode tedaj odveč, če povzamemo za naše bralce navodilo, ki ga je izdalo c. kr. ministerstvo za notranje stvari, naj se vedó rav-nati za vse slučaje ob in proti tej morilki ljudi.

Kolera je nalezljiva bolezen ter se razvija najlažje pri človeku v tankem črevesu. Kakor se sedaj sodi, je kolera majhna glivica ali goba, kommabacillus ter pride z živili v želodec in iz njega v črevesa. Ako je pa že v teh, potem napravlja človeku hitrico ali drisko in bluvan-je. Iz človeka pride pa potem z odpadki in z bluvan-jem; telo, sapa in pot bolnika pa niso nevarne. Ako se ne razkužijo vsi odpadki t. j. ne vničijo vse kolerine glivice, katerih človek s prostim očesom še ne zapazi, razmnožijo se hitro, v okuženem perilu, v umazanih tekočinah, v vodi, v mleku, v jedilih in na vlažnih tleh ter se prav lahko raznesejo po onih rečeh ali pa z roko od njih v usta in pridejo tako človeku v želodec, ki je do onih mal še lahko po polnem zdrav. Človek vzboli torej za kolero, ako zdrav želodec ne uniči onih glivic s svojo kislino, predno pridejo v črevesa, v katerih se množijo in razširijo ter mogoče, da preidejo na druge ljudi.

Te glivice ali kolero raznesejo največkrat ljudje, ki izbežijo iz krajev, kjer že kolera razsaja. Da se torej zabrani razširjanje te bolezni, zato preiskujejo zdravniki na mejah vse popotnike in njih ropotijo, kar je imajo s seboj; nadalje se ne pustijo stvari, ki so količkej sum-ljive, čez mejo okuženih krajev in popotnikom je ostati na meji pet do šest dnij, da se pokaže, so-li zdravi ali ne.

Perilo, ki se je že rabilo, obleka in živila se ne smejo iz okuženih krajev, predno jih ne razkužijo, čez mejo, ljudij pa, ki so izbežali iz okuženih krajev, ne sme nihče na tihem vsprejeti pod streho in kdor izvé za-nje, mora jih kar hitro naznaniti pri županu. Ako se pritepe kolera, ni še zato treba, da je epidemična t. j. domača ter sega vse poprek po ljudéh in to je mogoče le doseči, ako se že naprej skrbi, predno se prikaže kolera, za čistobo. Vsled tega je poizpraviti vso nesnago, v kateri se sicer vzdrži kolera ali preide v vodo, v zrak ali tla. Ostro se mora tudi gledati na živila t. j. na reči, ki so za rabo pri jedéh in pitji. V tem ni zadnja — voda, čista, sveža voda.

Visoka vlada naroča tudi, naj vsaka občina pri-pravi bolnišnico, na samem stoječo, da se va-njo pre-nese bolnik, ako je na sumu, da ga vije kolera. Raz-kuzilo zoper kolero je karbolica ali karbolova kislina, zatem živo apno, katero se raztopi in polije na okuženo obleko itd.

Redno in zmerno življenje, dobra prebavljiva je-dila pa so skorej najboljši pripomoček, da človek ne oboli za kolero — iz uzroka, ki smo ga zgorej navedli: če je v želodci dovolj in zdrave kisline, vniči se v njem gli-vica, ako pride va-nj. Vsled tega se tudi svetuje, naj človek, kedar se je najedel, izpije še vode nekaj, v ka-teri se je razredila solna kislina.

Ako bi kdo vsled kolere umrl, treba se je ogibati krajev, kjer se zbira več ljudij, tedaj sejmišč, slavnostij,

kopališč, ki so v takem kraju. Kjer pa je kolera, tam se naj rabi za vse potrebe le taka voda, v katero ne more od nobene strani nesnaga, posebno velja to za kako pitje in pranje. Voda, ki pride iz kake reke, pa ni za pijačo v takem času, pije in sploh se rabi le studenčnica in če nje ni, mora se druga voda poprej zavreti in rabi se le tedaj, ko se je zopet ohladila na snažnem kraju. Iz studencev, ki so blizu stranišč, smetišč itd. ni upati zdrave vode. Studenec, ki ima globoko železno cev, po kateri se potegne voda, tak je najbolj zanesljiv ter ni okužen.

Razven vode pije pa se naj čaj, juha in nepokvarjeno vino, belo ali rdeče, se ve, da ne čez pravo mero. Tako imenovanih kapljic zoper kolero ne svetujemo nikomur, ker je gotovo, da nič ne koristijo, škodujejo pa lahko, ker je more biti glivica kolerina na njih.

Iz tacih hiš, kjer je kolera, ne sme nihče jemati jedil in tudi naj nihče ne hodi va-nje, če ga ne veže višja dolžnost. Kdor pa ima v taki hiši opravka, naj tam ne je in ne pije, naj ne gre na stranišče in se naj ne dotika stvari, na katerih bi utegnile biti kolerine glivice. Kdor pa prebiva v taki hiši, naj ne je in ne povžije ondi ničesar! Tudi roke ni nesti v taki hiši k ustom, dokler si je ne opereš s karbolico. V taki hiši mora biti vedno pri rokah to razkužilo in rabiti ga je vselej, kedar čemo roko k ustom ali sploh se dotaknemo okuženih stvari.

Kar pride iz bolnika in vse, kar on kje kako onesnaži, mora se hitro razkužiti t. j. politi s karbolico. Kar pa ni veliko vredno, naj se sežge. Če je ponehala kolera, naj se razkužijo vse stvari, ki so bile v taki hiši in tudi stene. Vsled tega naj se ne pustijo v taki hiši reči, ki se ne dajo razkužiti drugače, kakor če se sežejo: torej pernice, prevlečena oprava itd. Tudi osebe, ki so imele opravka v okuženih hišah, morajo se razkužiti, predno se pustijo k drugim ljudem. Perila ali obleke bolnika ali mrliča ne sme nihče prevzeti, dokler jih niso razkužili. Stene se pobelijo, perilo dene v karbolico skozi 12 ur in nato se se prekuha, slama, žimnice in enake reči iz postelj pa se sežge kar hitro.

Truplo mrliča mora se zaviti v platnene prtiče, ki so napojeni s karbolico in prenese se hitro v mrtvašnico, ko ga je pregledal mrliški ogleda. Pogreb ne sme imeti kacij slovesnostij in naj nihče ne hodi v hišo, kjer je mrlič ležal, ako se ne pripravi za to — z rakuzilom. Da se ovira in zatare kolera, ravnati se je na tanko po naročilu zdravnika in potem, kar v tej reči vlada zapovē. Vsakdo pa je dolžan naznaniti hitro gosposki ali domačemu županu, če zapazi kje sumljivo bolezen, tudi že v slučajih, ko ti kdo močno bluje in se ne zna, kaj da je tega krivo, naj pošlje po zdravnika.

Sejmovi. Dne 8. oktobra na Dobrni, v Gomilici, v Mozirji, v Tilmiči. Dne 10. oktobra v Žalcu, v Oresji. Dne 13. oktobra pri Mariji Devici v Brezji pri Mariboru. Dne 15. oktobra v Arveži, v Šentilji pod Turjakom, v Račah, pri Sv. Križi pri Slatini, na Planini.

Dopisi.

Iz Ponikve. (Naše bralno društvo) stopilo je v življenje. Dolgo se je sicer že premišljevalo in ugačalo, ali bi se moglo osnovati, ali so tla za-nj dovolj ugodna, skratka: ali ima dovolj uslovij za trajni obstanek. Glavni pomislek je bil vedno ta, da nam je nedostajalo potrebne bralne sobe. Ko se je pa gospod Podgoršek izjavil, da prepusti jedno sobo brezplačno za društvene namene (za kar mu bodi na tem mestu izrečena

javna zahvala), odpadel je zadnji zadržek in pot do ustanovitve bila je odprta. K sreči smo še dobili za vse dobro vnetega in vrlega gospoda kapelana A. Arzenška, ki so se stvari poprijeli z vso odločnostjo in marljivostjo, ter jo dotirali tako daleč, da je društvo pri svojem porodu stopilo krepko in zdravo pred svet. Bog daj, da bi ga zdravje nikoli ne zapustilo in da bi vedno čvrstejše postajalo! Zdaj šteje že 42 udov, ki so uplašali 42 gld. 40 kr. Večinoma so to samo domači zavedni kmečki občani. Splošnje zanimanje se je pokazalo dne 4. t. m., ko smo imeli prvi občni zbor. V ukusno olepšanih prostorih g. Podgorškega, kjer si zapazil na odličnem mestu s cvetlicami ozaljšano podobo našega presvitlega cesarja, zbralo se je mnogo ljudstva. Zborovanje prične g. predsednik A. Arzenšek s prisrčnim pozdravom do vseh navzočih. V svojem izbornem govoru razjasni korist bralnih društev posebno za kmečko ljudstvo, ki naj po dobrih časopisih in knjigah išče sveta in pomoči, da si opomore v gmočnem in duševnem oziru; povdarja, da se dandanes tudi do kmečkega stanja stavijo večje tirjatve kakor nekdanj, katerim se bode moglo ustreči le tedaj, ako se z združenimi močmi deluje za pravo krščansko omiko. Navduševalnim besedam gospoda govornika je navzoče občinstvo z živahnim odobravanjem pritrjevalo. V odbor so izvoljeni: č. g. A. Arzenšek, predsednik; gg. Jože Dobnik, namestnik; Franc Šetinc, blagajnik in knjižničar; Jakob Medved, tajnik; Franc Podgoršek, Jožef Grabler, Gašpar Senica, Anton Galuf, odborniki. Časopisov imamo naročenih deset in sicer: »Slov. Gospodar«, »Südost. Post«, »Domovina«, »Mir«, »Novice«, »Domoljub«, »Vrtec«, »Kmetovalec«, »Zgod. Danica«, »Dom in Svet«. Po zborovanju pela se je cesarska pesem, potem je sledila prav živahna prosta zabava s prepevanjem veselih domačih pesnj. H koncu naj še navedem pismene pozdrave. Telegrami: 1. Živila prva sestra v domačem okraju! Vstajajmo in napredujmo! Radi domače slavnosti ni moči se vdeležiti veselice. Šmarijska čitalnica. 2. V duhu z vami vam kličemo trikratni »živio!« Dr. Jurtela, Rotner, Kolšek, Karlin. 3. Napredujte v korist naroda; živili Ponkovičani! Pismo iz Ribnice. Presrčni »Na zdar!« kliče bralno društvo v Ribnici na severnem Pohorju! Delajte po Slomšekovem geslu! Z Bogom in še enkrat »Na zdar!« Luka Držečnik.

F. S.

Od Sv. Lenarta pri Laškem. (Blagoslovljenje cerkvene slikarije.) Dne 14. avgusta bil je za našo župnijo res imeniten praznik; vlč. g. dekan iz Laškega blagoslovil so nam v družbi domačih č. g. župnika Gregorja Dupelnika in dveh sosednih gospodov našo na novo presno slikano župnijsko cerkev. Prednja stran bila je vže leta 1883 na presno slikana po g. T. Fantoni, ki je nedavno umrl kot zveden mož v tej stroki. Ker je sedaj cerkev vendar še bila potrebna, da se zadnja stran tudi predružači, sklenili so č. g. župnik sedaj vso prenoviti ter so v ta namen jeli zbirati doneskov v denarju, da se potrebna svota skupaj spravi. Tudi k temu potrebno gradivo so pravočasno priskrbeli. Delo izročili so g. F. Gorniku, kateri je sebi v čast svojo nalogo dobro izvršil. Cerkev ima sedaj prav lepo lice, veličastno je pogledati napravljene podobe svetnikov, med katerimi sta tudi sveta apostola Ciril in Metod, ter sveti Mohor in Fortunat. Prelepe so jaslice, ali rojstvo našega Izveličarja, kakor tudi Marijini starši in sveta družina. Štiri svete device in mučenice sv. Cecilija, sv. Katarina, sv. Barbara in sv. Apolonija z rajskomilim pogledom in srčnostjo. Slednjič predstavlja nam podoba verne duše v vicah, ko Marija daruje svojega Sina nebeskemu Očetu, iz njegove strani kaplja rešnja kri na uboge duše. Hvala toraj č. g. župniku, ki vedno skrbijo za olepševanje naše cerkve, ves čas svojega bivanja med nami. Bog naj jim